

MINISTARSTVO KULTURE

**AKCIJONI PLAN ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA
„KREATIVNA CRNA GORA: IDENTITET, IMIDŽ, PROMOCIJA”
2017-2020, ZA 2018. GODINU, S IZVJEŠTAJEM O REALIZACIJI
AKCIONOG PLANA ZA 2017. GODINU**

Cetinje, februar 2018.godine

I UVOD

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 22. juna 2017.godine, na osnovu predloga Ministarstva kulture donijela Program “Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija” (u daljem tekstu: Program), koji će se sprovoditi u narednom četvorogodišnjem periodu, odnosno od 2017. do 2020. godine. Sastavni dio Programa je bio i Akcioni plan za 2017.godinu.

Navedenim povodom Vlada je Zaključkom broj 07-1895, od 30.06.2017.godine, zadužila Ministarstvo kulture da sprovodi planirane programske aktivnosti u 2017.godini i da o realizaciji Programa informiše Vladu jednom godišnje.

U tom kontekstu, Akcioni plan za 2018.godinu i Izvještaj o realizaciji Programa u 2017.godini je planiran Programom rada Vlade za prvi kvartal 2018.godine.

Program je koncipiran kao interesektorska platforma kojom su planirane različite aktivnosti u funkciji afirmacije i valorizacije državnog i kulturnog identiteta Crne Gore i prezentacije njenog multikulturalnog konteksta, uz razvoj linija podrške za kreativni sektor.

Program je dizajniran kroz tri osnovne grupe projektnih aktivnosti:

- 1. Umjetničke, kulturološke i izdavačke projekte** koje će Ministarstvo kulture inicirati kroz godišnje programe saradnje sa nacionalnim kulturnim i obrazovnim institucijama i drugim državnim organima. Projekti će biti koncipirani u različitim modelima produkcije i distribucije sadržaja.
- 2. Godišnje projektne konkurse za 2018, 2019 i 2020. godinu za:**
  - sektor kreativnih industrija u funkciji produkcije sadržaja koji referišu na inovativne oblike prezentacije identiteta i prezentaciju Države uz primjenu savremenog dizajna i multimedije. Tematski okvir godišnjih javnih i pozivnih konkursa usvaja Vlada na prijedlog Ministarstva kulture. Sastavni dio projektnih konkursa predstavlja i plan produkcije, primjene i distribucije sadržaja.
  - naučno-istraživačke projekte u polju crnogorske kulturne istorije, crnogorskih studija kulture, istorije i teorije umjetnosti Crne Gore
- 3. MontenegroArtLines Visitor Program** – program umjetničkih rezidencija inostranih umjetnika koji svojim boravkom stvaraju arhiv *pogleda drugog* na Crnu Goru. Svjedoci smo značaja inostranih putopisaca, književnika, fotografa, slikara koji su stvarali sliku o Crnoj Gori tokom prošlosti. *MontenegroArtLines Visitor Program* predstavlja platformu za novi i sistematičan plan posjeta i boravka umjetnika koji će produkcijom svojih radova i različitih medijskih sadržaja kreirati sliku identiteta Države i njenih vrijednosti u međunarodnoj javnosti.

II AKCIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA U 2018. GODINI

U skladu sa utvrđenim grupama projektnih aktivnosti, Ministarstvo kulture planiralo je da tokom 2018.godine nastavi, inicira i realizuje sljedeće projekte po predviđenim oblastima:

1. UMJETNIČKI, KULTUROLOŠKI I IZDAVAČKI PROJEKTI

Naziv projekta: Evaluacija postojećih javnih politika, strategija, institucionalnog okvira, programa i modela finansiranja politike kulturnog identiteta Crne Gore

Nosilac projekta: Ministarstvo kulture u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti, Univerzitetom Crne Gore, ustanovama kulture na nacionalnom i opštinskom nivou, nezavisnim sektorom, umjetnicima i stručnjacima u kulturi.

Opis projekta: Ova evaluacija predstavlja istraživački projekat, čiji je cilj mapiranje bitnih nosilaca politike kulturnog identiteta. Istraživanje treba da ukaže na sve relevantne aspekte politike kulturnog identiteta Crne Gore i njegovog značaja za razvoj javnih politika, potrebu programskog i institucionalnog redizajna ove oblasti. U tom kontekstu Ministarstvo kulture će, sa prepoznatim nosiocima projekta i partnerima, organizovati okrugli sto tokom 2018.godine i nakon toga utvrditi plan daljih aktivnosti, koji će rezultirati objavljinjem publikacije čiji će tematski okvir biti usaglašen sa stavovima svih nosilaca politike kulturnog identiteta.

Budžet: 3.000,00 eura

Naziv projekta: Štampanje trećeg kola "Nove Luče"

Nosilac projekta: Ministarstvo kulture, Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević", Zavod za udžbenike, Fakultet za crnogorski jezik i književnost.

Opis projekta: „Luča“ je bila izdavački projekat nekadašnjeg preduzeća Pobjeda, u okviru kojeg su objavljivana djela najznačajnijih crnogorskih književnika i koji je svojevremeno, do 90-tih godina prošlog vijeka, imao kapitalan značajan za crnogorsku kulturu. Izdavačka kuća Otvoreni kulturni forum sa Cetinja je 2015.godine, pokrenula projekat sa takvim konceptom, sada pod nazivom „Nova Luča“. Projekat predstavlja poduhvat u crnogorskoj književnoj produkciji, kao svojevrsni generacijski, poetički i žanrovske presjek savremene crnogorske književnosti s kraja XX i početka XXI vijeka, koja postaje sve prepoznatljivija u regionalnim i evropskim okvirima, a ova edicija je jedan od modela njene afirmacije i prezentacije. Ujedno, to je i jedini projekat nekog crnogorskog izdavača posvećen u cjelini savremenoj crnogorskoj književnosti. U okviru do sada objavljene dvije edicije, štampana su djela savremenih crnogorskih književnika, uz uslov da nijesu objavljeni u okviru nekadašnje „Luče“. U prvom i drugom kolu „Nove Luče“ zastupljeni su: Sreten Asanović, Jevrem Brković, Zuvdija Hodžić, Marko Vešović, Mladen Lompar, Ljubo Đurković, Milorad Popović, Dragan Radulović, Andrej Nikolaidis, Ognjen Spahić, Čedo Vulević, Husein Bašić, Miodrag Vuković, Božo Koprivica, Slobodan Blagojević, Ljubeta Labović, Radmila Vojvodić, Aleksandar Bečanović, Pavle Goranović i Dragana Tripković. U trećem kolu „Nove Luče“, koje bi se štampalo 2018.godine, bili bi zastupljeni autori koji su porijeklom iz Crne Gore, a svoju afirmaciju stekli su u drugim zemljama regionala: *Dragan Nikolić, Ibrahim Hadžić, Biljana Jovanović, Novica Tadić, Basri Ćaprići, Veljko Radović, Velimir Milošević, Safet Sijarić, Lidija Vukčević i Refik Ličina*. Ako je suditi po izboru autora, može se reći da je to jedan promišljen pristup afirmaciji i revitalizaciji crnogorske književnosti, koju ne čine samo autori koji žive u Crnoj Gori, već i književnici koji su stvaralačku reputaciju stekli u drugim sredinama, a njihovo djelo, takođe, čine kulturno nasljeđe Crne Gore. Pored književnog nivoa, navedenom selekcijom obezbjeđuje se i zastupljenost nacionalnih manjina, kao i rodna zastupljenosti, što ovaj projekat čini još zanimljivijim.

Budžet: 53. 000,00 eura.

Naziv projekta: Leksikon likovnih umjetnika Crne Gore.

Nosilac projekta: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Ministarstvo kulture.

Opis projekta: U cilju ostvarivanja utvrđenih prioriteta razvoja kulture koji se odnose na promociju, prezentaciju i popularizaciju crnogorske likovne umjetnosti, priprema i štampanje leksikografskih izdanja posvećenih stvaraocima iz ove oblasti, ima veliki značaj. I do sada su se ovom temom bavili pojedini autori, istoričari umjetnosti, likovni kritičari, kao i Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore, i to u odnosu na lične afinitete pojedinaca, ili su njima tretirani članovi strukovnih asocijacija. U kontekstu standarda za koje se zalaže Ministarstvo kulture, neophodno je da iza pripreme i objavljivanja publikacija ovog tipa, stoje referentne institucije, koje imaju stručne i naučne kapacitete da na profesionalan način prikupe, obrade i sistematizuju sve relevantne podatke o crnogorskoj likovnoj umjetnosti. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, po svom imenu i značaju svakako pripada tom institucionalnom korpusu. Zato se Ministarstvo kulture odlučilo da u realizaciji ovog projekta sarađuje sa CANU. Tokom 2018. godine obezbjediće se prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka, odnosno izrada abecedara i pisanje odrednica. Riječ je o dvogodišnjem projektu, tako da će se njegova realizacija okončati krajem 2019. godine.

Budžet u 2018. godini: 15.000,00 eura.

Naziv projekta: Oktoih Tempus

Nosilac projekta: Ministarstvo kulture, Marsala DOO Podgorica, Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore, umjetnici i stručnjaci u kulturi.

Opis projekta: Projekat je osmišljen kao multidisciplinarna radionica koja će angažovati profesionalce iz različitih oblasti: umjetnike, istoričare i teoretičare umjetnosti, stručnjake iz oblasti kulturne baštine, NVO sektor i nezavisnu kulturnu scenu, volontere i sl. Projekat se oslanja na Obodsku štampariju (Štamparija Crnojevića) i Oktoih prvoglasnik. Ova vrsta kulturnog nasljeđa, iako od izuzetnog značaja za crnogorski državni i kulturni kontekst, nije u potreboj mjeri valorizovana. Kroz četiri segmenta ovog projekta, koji se odnose na: konferenciju posvećenu Štampariji Crnojevića; edukativni dio, odnosno radionice savremene grafičke; štampu umjetničkih grafika po uzoru na motive tradicionalnog štamparstva i prezentaciju, obezbjeđuje se inovativna i savremena promocija kulturnog nasljeđa, ukazuje na značaj Štamparije Crnojevića za crnogorskiju kulturu i džavni identitet i održivi model valorizacije kulturne baštine. Projekat bi se realizovao tokom 2018. godine, na Cetinju i u Podgorici, sa mogućnošću njegove prezentacije i u svim drugim gradovima Crne Gore.

Budžet: 8.700,00 eura.

2. PROJEKTI IZ 2017.GODINE KOJI SE NASTAVLJAJU I TOKOM 2018.

Naziv projekta: Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane

Nosilac projekta: Ministarstvo kulture i Ministarstvo poljoprivrede u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore

Opis projektnih aktivnosti za 2018. godinu: „Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane“ zajednički je projekat Ministarstva kulture, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore i Nacionalne turističke organizacije. Projekat se realizuje u cilju podsticanja saradnje između predstavnika poljoprivrednih proizvođača i kreativnog sektora, radi bolje promocije i uspostavljanja sistema brendiranja Crne Gore kao specifične ekološke i kulinarske destinacije, a u svrhu jačanja turističkih i kulturnih potencijala. Nakon realizacije projektnih zadataka u 2017. godini, tokom 2018. nastaviće se sa prikupljanjem podataka o tradicionalnim poljoprivrednim proizvodima i njihovim karakteristikama, autentičnim crnogorskim kulinarskim vještinama, prezentaciji manifestacija posvećenih kulturi hrane. Nastaviće se i sa edukacijom o neophodnosti brendiranja poljoprivrednih proizvoda, proizvođača i prerađivača

hrane, produkcijom dizajniranih proizvoda u formi uzoraka agro dizajna, izradom i selekcijom vizuelnog materijala, saradnjom sa Fakultetom likovnih umjetnosti i dizajnerima na izradi predloga pakovanja i brendiranja poljoprivrednih proizvoda, prikupljanjem tradicionalnih crnogorskih recepata, pripremom za štampu publikacije prema sistematizovanim i obrađenim podacima, izradom i aktiviranjem sajta i prezentacijom projekta u elektronskoj formi.

Budžet: 10.000 eura.

Naziv projekta: Objavljivanje publikacija “Crna Gora: Filmska destinacija” / “Montenegro: Film Destination” i aktiviranje sajta “Film in Montenegro”.

Nosilac projekta: Filmski centar Crne Gore u saradnji sa Crnogorskom kinotekom, Nacionalnom turističkom organizacijom, NVO sektorom i dr.

Opis projektnih aktivnosti u 2018. godini: Tokom 2017. godine nosioci projekta radili su na pripremi za štampu ove specifične publikacije, koja integriše priču o Crnoj Gori kao filmskom brendu i filmskoj destinaciji: obezbijeden je kvalitetan vizuelni materijal, pripremljen moderan dizajn, selektovani kratki autorski tekstovi, pripremljeni prikazi o do sada snimljenim inostranim i domaćim kinematografskim djelima... Publikacija će biti objavljena u prvom kvartalu 2018. godine, a prva promocija će biti na ovogodišnjem Međunarodnom filmskom festivalu u Kanu, sredinom marta, u okviru paviljona zemalja Jugoistočne Evrope, gdje i Crna Gora ima svoj stand. Promociju će pratiti i prikazivanje kratkog promotivnog filma, koji je posvećen uzbudljivim pejzažima Crne Gore. Publikacija ima za cilj ne samo savremeni osvrt na istoriju crnogorske kinematografije, već i privlačenje inostranih filmskih ekipa da snimaju u Crnoj Gori, čime bi se unaprijedili naši ekonomski i turistički benefiti i doprinijelo razvoju posebne grane turizma tzv. “filmskom turizmu”.

Materijal i fotografije sakupljene za publikaciju, koristiće se i za izradu web-sajta “Film in Montenegro”, posredstvom kojeg će se filmski radnici iz cijelog svijeta upoznati sa našom ponudom lokacija i drugih filmskih kapaciteta.

Budžet: 10.000,00 eura

Naziv projekta: Publikacija *Moja Crna Gora: Portret države / My Montenegro: Portrait of the State*

Nosilac projekta: Ministarstvo kulture u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom vanjskih poslova, Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva - Podgorica

Opis projektnih aktivnosti u 2018. godini: Publikacija na crnogorskom i engleskom jeziku, predstavlja zbirku više autorskih eseja savremenika (javnih ličnosti iz društvenog, političkog i kulturnog života Crne Gore i inostranstva), koji na različite načine tematski oblikuju svoj doživljaj Crne Gore. Prate je i dvije posebne cjeline u kojima se predstavlja Crna Gora kroz autorske fotografije i dizajnerska rješenja ključnih artefakata kulturne istorije i kulturne geografije Crne Gore. Tokom 2017. godine, za realizaciju projekta zadužen je Boban Batričević sa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, koji je pored uvodnog teksta, pripremio i spisak autora čiji će tekstovi biti zastupljeni u publikaciji. U narednom periodu treba formirati redakciju, selektovati autore, prikupljati autorske tekstove, obezbijediti adekvatan vizuelni materijal i dizajnerska rješenja, kao i prevodenje na engleski. U odnosu na kompleksnost projektnih zadataka, priprema za štampu i štampanje publikacije realizovaće se u 2019. godini.

Budžet za 2018: 10.000,00 eura.

3. GODIŠNJI PROJEKTNI KONKURSI ZA 2018. GODINU

Programom je planirano i objavljivanje godišnjih javnih konkursa za finansiranje projekata iz oblasti **kreativnih industrija, odnosno produkcije sadržaja koji referišu na inovativne oblike prezentacije identiteta i Države** uz primjenu savremenog dizajna i multimedije i **naučno-istraživačke projekte** u polju crnogorske kulturne istorije, crnogorskih studija kulture, istorije i teorije umjetnosti Crne Gore

Tematski okvir godišnjih javnih i pozivnih konkursa usvaja Vlada na prijedlog Ministarstva kulture.

Sastavni dio projektnih konkursa predstavlja i plan produkcije, primjene i distribucije sadržaja.

U odnosu na takav koncept Ministarstvo će objaviti konkurs sredinom 2018. godine, a za ove **namjene budžetom opredijeliti sredstva u iznosu 50.000,00 eura**.

4. MONTENEGROARTLINES VISITOR PROGRAM – program umjetničkih rezidencija

Veliki doprinos promociji Crne Gore i njenom kulturno-istorijskom kontekstu, u prošlosti su dali strani putopisci, istoričari, slikari, ljekari, koji su raznim povodima boravili ovdje tokom XVIII i XIX vijeka. Njihova istraživanja i rad i danas predstavljaju vrijedne priloge o Crnoj Gori i Crnogorcima, u antropološkom, sociološkom, umjetničkom, geografskom i svakom drugom smislu, i neizbjegna su građa savremenoj istoriografiji i njenim pomoćnim disciplinama. Podsjecanja radi, pomenućemo samo neka od tih imena i njihova djela: **Pavel Rovinski** autor svojevrsne enciklopedije crnogorske istorije i duhovnosti "Crna Gora u prošlosti i sadašnjosti"; francuski oficir **Viala de Somijer** i njegovo "Istorjsko i političko putovanje po Crnoj Gori"; norveški oficir **Henrik August Angel** "Skijama kroz Crnu Goru"; **Antonio Baldači** botaničar iz Italije, koji se bavio proučavanjem crnogorske flore i faune; Česi: **Jan Vaclik** publicista, **Jozef Holeček**, pisac, **Ludvig Kuba** i njegova studija o melografskim karakteristikama Crne Gore, geograf **Josef Vinča**, slikar **Jaroslav Čermak...**

Oslanjajući se na takvu ulogu i doprinos tzv. "izvanjaca", u kreiranju slike o Crnoj Gori i njenim vrijednostima, Programom je planiran i projekat *MontenegroArtLines Visitor Program*, kao platforma za novi i sistematičan plan posjeta i boravka inostranih umjetnika, čiji će zadatak biti da produkcijom svojih radova i različitih medijskih sadržaja, međunarodnoj javnosti predstave savremenu sliku identiteta Crne Gore i njenog kulturno-istorijskog nasljeđa.

Kako se može zaključiti i iz samog naziva projekat *MontenegroArtLines Visitor Program*, riječ je o povremenim boravcima inostranih umjetnika, kojima je potrebno obezbijediti adekvatne uslove za istraživanja različitih oblasti crnogorske kulture, uz obavezu produkcije rada, odnosno rezultata istraživanja.

U odnosu na kapacitete institucija kulture u Crnoj Gori, poznato nam je da je samo izdavačka kuća OKF sa Cetinja realizovala projekat sa ovakvim konceptom, podržan od strane međunarodne mreže TRADUKI, što podrazumijeva i ispunjenost evropskih standarda za organizaciju ove vrste projekata. Ujedno, ta je činjenica i kvalifikuje za saradnju sa Ministarstvom kulture u realizaciji *MontenegroArtLines Visitor Program*, u 2018. godini.

U tom kontekstu partner Ministarstva kulture na ovom projektu bila bi izdavačka kuća OKF, čiji bi zadatak bio da napravi selekciju referentnih autora iz inostranstva (književnika, teoretičara, književnosti, književnih prevodilaca...) koji bi boravili na Cetinju i drugim

gradovima Crne Gore, izučavali crnogorski kulturni potencijal, učestvovali na edukativnim radionicama, promovisali Program različitim javnim nastupima... i na osnovu stečenog iskustva pripremili autorski rad o Crnoj Gori, koji bi se nosio oznaku *Kreativna Crna Gora*.

Boravci umjetnika bi, u odnosu na njihovo raspoloživo vrijeme, mogli biti u rasponu od 15 do 30 dana, a s obzirom na programski budžet ovog projekta, mogli bismo planirati boravke 6 umjetnika godišnje, uz obezbijeđenost uslova boravka (smještaj, hrana, obilasci terena i upoznavanje sa kulturno-istorijskim nasleđem Crne Gore), autorskim naknadama i sl. – ukupan **budžet** koji bi po ovom osnovu bio izdvojen u 2018. godini iznosi **30.000,00** eura.

III IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROJEKATA IZ AKCIONOG PLANA ZA 2017.

U skladu sa usvojenim Planom aktivnosti za 2017.godinu, Ministarstvo kulture je planiralo realizaciju sedam projekata, odnosno, kako je u nekim slučajevima riječ o višegodišnjim projektima, početak njihove realizacije.

Plan aktivnosti za 2017.godinu obuhvatio je sljedeće projekte

1. Konkurs za logotip Programa Kreativna Crna Gora/ Creative Montenegro;
2. Evaluacija postojećih javnih politika, strategija, institucionalnog okvira, programa i modela finansiranja politike kulturnog identiteta Crne Gore;
3. Međunarodna konferencija: Politike državnog i kulturnog identiteta u kontekstu savremenih međunarodnih odnosa;
4. Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane;
5. Publikacija “Crna Gora: Filmska destinacija/Montenegro: Film Destination”;
6. Publikacija Moja Crna Gora: Portret države / *My Montenegro: Portrait of the State*
7. Međunarodna konferencija “Muzičko nasljeđe Crne Gore”.

1. MEĐUNARODNI KONKURS ZA LOGOTIP PROGRAMA KREATIVNA CRNA GORA/CREATIVE MONTENEGRO

Međunarodni, anonimni konkurs za izradu logotipa Programa “Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija 2017-2020” objavljen je 28. avgusta 2017. godine, na zvaničnoj web stranici Ministarstva i dnevnim listovima “Pobjeda”, “Dan”, “Dnevne novine”, “Vijesti”, kao i na regionalnim portalima dizajnerske zajednice. U definisanom roku, do 10. oktobra 2017. godine, stiglo je ukupno 20 prijava iz zemlje i inostranstva.

Komisija za izbor rješenja logotipa (dr Nenad Vujadinović, dramaturg i pisac, predsjednik i članovi Ljiljana Karadžić, istoričarka umjetnosti i Stefan Bošković, dramaturg i pisac), ocijenila je da nijedno od ponuđenih rješenja ne ispunjava u potpunosti uslove propisane konkursnim zadatkom i da je potrebno da se konkurs ponovi. Ponovni konkurs je raspisan 8. novembra 2017. godine sa rokom za dostavljanje prijava na dan 1. decembar 2017. Na ponovljeni konkurs su pristigle ukupno 23 prijave, a Komisija je, na sjednici održanoj dana 19. decembra, kao najbolje rješenje vizuelnog identiteta izabrala rad autora pod šifrom „SOLARIS“, koautora Miloša Arizovića i Svetlane Lalović iz „Fonda za razvoj kreativnosti“, iz Beograda, koji su kreirali upečatljiv vizuelni izraz, u potpunosti zadovoljavajući propisane kriterijume selekcije – originalnost i inovativnost, umjetnički kvalitet i primjenljivost u kontekstu promocije Programa “Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija 2017-2020”.

Ministarstvo kulture je prema konkursnim uslovima definisalo poželjne i prioritetne primjene koje se trebaju naći u okviru knjige grafičkih standarda i 18. januara 2018. godine obavijestilo autore pobjedničkog rješenja o preferencijama. Autorski tim je dobio rok da radi na izradi knjige grafičkih standarda koju će predati Ministarstvu kulture 1. marta 2018. godine čime će biti zatvoren postupak izbora logotipa programa „Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija 2017-2020.“

KREATIVNA CRNA GORA

CREATIVE MONTENEGRO

KREATIVNA
CRNA GORA

CREATIVE
MONTENEGRO

**2. EVALUACIJA POSTOJEĆIH JAVNIH POLITIKA, STRATEGIJA,
INSTITUCIONALNOG OKVIRA, PROGRAMA I MODELA FINANSIRANJA
POLITIKE KULTURNOG IDENTITETA CRNE GORE, KAO ISTRAŽIVAČKI
PROJEKAT U CILJU MAPIRANJA I EVALUACIJE BITNIH NOSILACA
POLITIKE KULTURNOG IDENTITETA**

Iako je bio planiran kao jedna od aktivnosti u 2017. godini, navedeni projekat nije realizovan, zbog kompleksnih zahtjeva i broja programa i projekata njime obuhvaćenih. Zbog toga će ovaj projekat biti dio aktivnosti koje će Ministarstvo realizovati tokom 2018. godine u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti i Univerzitetom Crne Gore. Prema konceptu riječ o istraživačkom projektu koji “za cilj ima mapiranje i evaluaciju bitnih nosilaca politike kulturnog identiteta”, a ove institucije svakako pripadaju kom kontekstu.

**3. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA: POLITIKE DRŽAVNOG I
KULTURNOG IDENTITETA U KONTEKSTU SAVREMENIH
MEĐUNARODNIH ODNOSA**

Dvodnevnu međunarodnu konferenciju pod nazivom “Politike državnog i kulturnog identiteta u kontekstu savremenih međunarodnih odnosa”, realizovalo je Ministarstvo kulture u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i Fondacijom „Konrad Adenauer“ iz Berlina, u terminu 20./21. novembar 2017. godine.

Na Konferenciji je posebno akcentovano pitanje kulturne diplomacije i identiteta Crne Gore u savremenom kontekstu, kroz prezentaciju studija slučaja uspješnih politika i praksi drugih zemalja i kultura.

Kroz dvodnevne panele koji su bili posvećeni: međunarodnom strateškom okviru, savremenoj politici i praksi brendiranja država, gradova i regiona, aspektima savremenih kulturnih politika za pozicioniranje malih država u međunarodnom kontekstu, kompleksnosti kulturnog identiteta i brendiranju države, govorili su mnogu domaći i međunarodni eksperti.

U skladu sa praksom ovakvih međunarodnih događaja, Ministarstvo kulture i Fondacija „Konrad Adenauer“ će tokom 2018. godine objaviti publikaciju sa ovog skupa.

4. AGRO DIZAJN – CRNOGORSKA KULTURA HRANE

„Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane“ zajednički je projekat Ministarstva kulture i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, a ima za cilj da kroz inovativan pristup i saradnju predstavnika kreativnog sektora i poljoprivrednih proizvođača i prerađivača, promoviše i brendira vrijednosti Crne Gore kao specifične ekološke i kulinarske destinacije, a u svrhu jačanja turističkih i kulturnih potencijala, te potencijala u proizvodnji organske hrane i autohtonih biljnih vrsta i poljoprivrednih proizvoda.

Realizacija projekta započela je sredinom septembra 2017. i do decembra te godine organizovano je: 13 multidisciplinarnih radionica i predavanja na kojima je pored stručne prezentacije o prednostima brendiranja, uspostavljena konekcija između crnogorskih dizajnera i poljoprivrednih proizvođača, odnosno prerađivača; napravljena je lista manifestacija posvećenih proizvodnji hrane i snimljeni događaji organizovani ovim povodom u navedenom periodu; dogovorena edukacija studenata FLU – odsjek grafike u cilju produkcije uzoraka agro dizajna; prikupljeni i sistematizovani podaci i vizuelna dokumentacija sa radionica i manifestacija...

Najznačajniji segment ovog projekta su bile multimedijalne radionice, organizovane u sljedećim gradovima: Cetinje, Bijelo Polje, Berane, Petnjica, Pljevlja (za Pljevlja i Žabljak), Plav (za Plav i Gusinje), Rožaje, Kolašin (za Kolašin i Mojkovac), Nikšić, Herceg Novi (Tivat, Herceg Novi, Kotor), Bar, Ulcinj, Podgorica (za Podgoricu, Tuzi i Danilovgrad). Pored poljoprivrednih proizvođača iz tih gradova i regija, radionicama su prisustvovali i crnogorski dizajneri, a u interaktivnim razgovorima ukazivano je na neophodnost dizajniranja poljoprivrednih proizvoda, uz dobre prakse već ustanovljene u regionu. Takođe, studenti Fakulteta likovnih umjetnosti, odsjeka za Dizajn, bavili su se izradom etiketa/deklaracija za kolašinski lisnati sir, pljevaljski sir, masline, maslinovo ulje, med.

Agro dizajn – Radionica sa Cetinja, septembar 2017.

Projekat će biti nastavljen i tokom 2018. godine.

5. PUBLIKACIJA “CRNA GORA: FILMSKA DESTINACIJA” / “MONTENEGRO: FILM DESTINATION”

JU Filmski centar Crne Gore je prema usvojenom Planu aktivnosti, u saradnju sa Crnogorskom kinotekom, tokom 2017. godine realizovao pripremu za objavljivanje dvojezične publikacije “Crna Gora: Filmska destinacija”/“Montenegro: Film Destination” (na crnogorskom i engleskom jeziku).

Publikacija je koncipirana uz iskustvo i konsultacije sličnih izdanja filmskih centara i komisija iz Evrope i svijeta. U njoj su zastupljeni tekstovi o istoriji crnogorske kinematografije, uz akcenat na sadašnjim kapacitetima i uređenju; predstavljene servisne informacije o uslovima za snimanje u Crnoj Gori, sa posebnim naglaskom na podsticajne mjere; kao i podaci o crnogorskim udruženjima reditelja, producenata i glumaca. Kako je osnovni cilj publikacije promocija crnogorskih potencijala za snimanje i privlačenje sineasta iz cijelog svijeta, posebne aktivnosti bile su usmjerene ka odabiru atraktivnog dizajna, kao i selekciji sugestivnih fotografija iz svih dijelova Crne Gore, kojima se ukazuje na prirodne ljepote, savremeni život i kulturu. Ostvarena je i komunikacija sa holivudskim kompanijama, koje su u prethodnom periodu realizovale snimanja u Crnoj Gori, u cilju pribavljanja prava za objavljivanje fotografija iz filmova dijelom proizvedenih u Crnoj Gori.

Veliku pomoć i izuzetnu logističku podršku realizaciji ovog projekta u 2017. godini, pružila je Nacionalna turistička organizacija.

Pirs Brosnan u Herceg Novom (“Novembar Man”)

FORGET THE ODDS. LOVE ONLY HAPPENS ~~ONCE~~ TWICE IN LIFE.

MEET IN MONTENEGRO

"FROM THE AWARD WINNING DIRECTOR OF "IN SEARCH OF A MIDNIGHT KISS."

"MEET ME IN MONTENEGRO" FEATURING RUPERT FRIEND • ALEX HOLDRIIDGE • LINNEA SAASEN • JENNIFER ULRICH DIRECTOR
OF PHOTOGRAPHY ROBERT MURPHY PRODUCED BY INEKE HAGEDORN • PAUL YOUNG • ALEX HOLDRIIDGE • LINNEA SAASEN • SETH
CAPLAN • CHRIS AAGAARD WRITTEN & DIRECTED BY ALEX HOLDRIIDGE & LINNEA SAASEN

6. PUBLIKACIJA “MOJA CRNA GORA: PORTRET DRŽAVE” / “MY MONTENEGRO: PORTRAIT OF THE STATE”

Projekat realizuje Ministarstvo kulture u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Ministarstvom vanjskih poslova, Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva - Podgorica

Publikacija predstavlja zbirku više autorskih eseja javnih ličnosti iz društvenog, političkog i kulturnog života Crne Gore i inostranstva, koji na različite načine tematski oblikuju svoj doživljaj Crne Gore. Biće rađena dvojezično (engelski i crnogorski), a prate je i dvije posebne cjeline u kojima se predstavlja Crna Gora kroz autorske fotografije i dizajnerska rješenja ključnih artefakata kulturne istorije i kulturne geografije Crne Gore.

Tokom 2017. godine za urednika publikacije određen je Boban Batrićević, profesor na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, utvrđen koncept publikaciji po kojem će u njoj biti zastupljeno 20 referentnih autora (muzičari, glumci, režiseri, književnici, slikari, vajari, strip autori, arhitekte, naučnici, političari, amasadori...), koji su boravili u Crnoj Gori i čiji eseji mogu da doprinesu stvaranju pozitivnog imidža naše države u svijetu i njenoj uspješnoj promociji. Iako nije još precizno utvrđen broj i imena autora, među predloženima su i Jens Stoltenberg, Miloš Karadaglić, Rambo Amadeus, Miroslav Lajčak, Stevan Jovetić, František Šistek... U narednom periodu će se formirati urednički tim, uputiti pozivi izabranim autorima sa definisanim podacima o obimu teksta, angažovati prevodioci i drugi poslovi koje realizacija ovako kompleksne publikacije podrazumijeva.

U prilogu je i neredigovan izvod iz uvodnog teksta urednika publikacije.

»Portret države« Boban Batrićević – uvodni tekst (radna verzija)

Stješnjena između mora i planina, teško prohodna i zaostala, naša je zemlja oduvijek privlačila pažnju stranaca. Od pada pod Osmansko Carstvo koncem XV vijeka, kad su se mnogi evropski dvorovi zainteresovali za sudbinu Balkana, preko Evli Čelebije i mnogih drugih putopisaca koji su od XVII do XX vijeka prokrstarili ovim prostorom, Crna Gora je našla svoje mjesto. Zbog specifičnosti njene pozicije unutar Osmanskoga Carstva i ratničkog mentaliteta koji se uzgajao nekoliko vjekova, crnogorska zemlja bila je egzotična za pošećivanje i opisivanje, bilo da se radi o obrazovanim Osmanlijama, bilo da se radi o obrazovanim pojedincima i pustolovima iz Zapadne i Centralne Evrope. Kako se zatvoreni, plemenski, crnogorski svijet polako otvarao civilizaciji tako su narativi stranaca o njoj postajali detaljniji, maštovitiji, provokativniji, interesantniji. Iz današnje perspektive ta vizija Drugog, taj susret dva svijeta u kojem su jedni očima svoje kulture i svojih stereotipa posmatrali jedan planinsko-mediteranski narod, neprocjenjiva su antropološka i istorijska građa za proučavanje crnogorske povijesti. Njihovi komentari nekad su žustri i kritični, nekad prepuni oduševljenja i empatije, ali uvek zanimljivi za čitanje i istraživanje, naročito iz perioda prije pojave fotografskog aparata. Stihove i riječi hvale o Crnoj Gori pisali su i velikani svjetske književnosti poput Lorda Byrona, Puškina, Voltairea ili Tennysona, fascinirani uopšte njenim postojanjem. Byron je zapisao:

„U trenutku stvaranja naše planete, najljepše spajanje kopna i mora dogodilo se na crnogorskoj obali.“

7. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA “MUZIČKO NASLJEĐE CRNE GORE”

Međunarodnu konferenciju *Muzičko nasljeđe Crne Gore*, Ministarstvo kulture je realizovalo u saradnji sa Muzičkom akademijom sa Cetinja, 29, 30. i 31. avgusta 2017. Učesnici Konferencije bili su univerzitetski profesori, etnomuzikolozi i muzički teoretičari iz Ljubljane, Beča, Zagreba, Beograda, Kraljeva, Sarajeva i Crne Gore, ali i mnogi posjetioci i stručna javnost.

Svečano otvaranje zaokruženo je koncertom flautistkinje Žane Lekić i pijanistkinje Nataše Popović koje su, u skladu sa temom Konferencije, izvodile minijature crnogorskih kompozitora: Branka Zenovića, Bora Tamindžića i Dejana Krdžića.

Bokeljsko kolo

Tokom rada Konferencije, elaborirane su teme kojima je iskazano poštovanje prema nasljeđenim kulturnim vrijednostima i istaknut značaj njihovog prepoznavanja i razumijevanja, sa posebnim osvrtom na zaštićena nematerijalna kulturna dobra iz oblasti muzičke djelatnosti: *Bokeljsko kolo*, *Tradicionalne igre kolašinskog kraja* i *Crnogorski oro*. Svi prezentovani referati na Konferenciji su objedinjeni u *Zborniku radova* koji uređuje i štampa Muzička akademija sa Cetinja.

IV POTREBNA SREDSTVA

Aktivnosti planirane Programom za 2017. godinu, Ministarstvo kulture je finansiralo iz sredstava opredijeljenih budžetom ovog resora za 2017. godinu, tako da za realizaciju nijesu bila potrebna dodatna sredstva.

Takođe, u okviru budžeta Ministarstva kulture za 2018. godinu kreiran je novi program 1362 pod nazivom "**Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija**", za koji je planiran budžet u iznosu od 190.000,00 eura.

Iz tih sredstava će se finansirati svi projekti obuhvaćeni Akcionim planom za sprovođenje Programa u 2018. godini i nijesu potrebna dodatna sredstva.